

Utskrift fra møteprotokoll

Møte i: Salten Regionråd

Dato: 4. juni 2020

Sak: SR-sak 26/20

Uttalelse RNB: Skattlegging av havbruksvirksomhet og fordeling av fremtidige inntekter til havbrukskommunene

Enstemmig vedtak:

Salten Regionråd er et politisk samarbeidsorgan mellom kommunene Beiarn, Bodø, Gildeskål, Fauske, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen og Sørfold. I møte 4. juni 2020 har Salten Regionråd drøftet forslag til endringer i havbruksbeskatningen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Fra Salten Regionråd avgis følgende enstemmige uttalelse:

Havbruk er en stor eksportnæring i Nordland og betyr mye for Nordland og Salten hvor flere av kommunene aktivt har tilrettelagt for at havbruksnæringen skal få gode og bærekraftige vilkår for vekst og utvikling innenfor kommunenes sjøarealer. Næringen har også stor betydning for verdiskaping for en rekke andre næringer som leverer varer og tjenester til havbruksnæringen. Nordland er Norges fjerde største eksportfylke hvor sjømat utgjør en stor andel av eksporten.

For å få til en god og bærekraftig forvaltning av havbruksnæringen har vertskommunene mottatt bidrag fra næringen gjennom havbruksfondet. Ordningen ble innført for at vertskommunene skulle få kompensasjon for å stille areal til disposisjon for oppdrett i sjø. Det har vært, og er, en god tradisjon i Norge at kommunen som tilrettelegger får en viss kompensasjon for å stille felleskapets areal til disposisjon for næringsaktivitet.

I forbindelse med framleggingen av revidert nasjonalbudsjett har regjeringen foreslått en ny skattelegging av havbruksnæringen med en produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret i statsbudsjettet. Avgiften er satt til 40 øre per kg produsert fisk og vil bli utbetalt første gang i 2022. Produksjonsavgiften vil representere en årlig, forutsigbar og moderat inntekt, og Salten Regionråd er positiv til en slik produksjonsavgift.

Samtidig som forslaget om skattelegging av havbruksnæringen ble offentliggjort, har regjeringen også foreslått en endring i fordelingen av inntekter fra salg av nye tillatelser/konsesjoner. I dag mottar havbrukskommunene – og fylkene 80 % av inntektene fra salg og økning i tillatelsene. Regjeringen forslår nå at staten skal motta 75 % av inntektene og at kun 25 % skal tilfalle havbrukskommuner – og fylker. Det legges med andre ord opp til at kun en liten andel av inntektene fra eventuell vekst vil tilfalle kommuner og fylkeskommuner.

Regjeringen forslår også at 1 mrd. NOK skal tilføres kommunene hvert år i 2020 og 2021. De anslåtte inntektene fra salg av konsesjoner ligger i 2020 og 2021 på om lag 5 mrd. NOK. Tar man utgangspunkt i dagens fordelingsbrøk, ville 4 mrd. NOK tilfalt havbrukskommuner og fylker. Regjeringens forslag vil kunne gi millionkutt i inntektene til havbrukskommunene, mens pengeflyten overføres til staten, og vil altså medføre at havbrukskommunene fratras om lag 2 mrd. NOK. For Nordland alene beløper dette seg til over 400 millioner i tap om vi legger verdsettingen fra fondet til grunn.

Om vi legger til grunn fastsettingen av hvordan fondets utbetalinger i fjor endte opp, er det grunn til å tro at dette vil medføre en reduksjon i inntekter for Salten-kommunene på om lag 130 mill. NOK for 2020 og 2021. Beløpets størrelse vil selvsagt avhenge av pris, kronekurs og inntekter ved salg av nye tillatelser til akvakultur, gjennom auksjonssalg.

Dette vil i praksis innebærer en omfordeling av inntekter fra kystdistriktene til sentrale strøk, som følge av at innbyggertall er et av de viktigste parameterne i fordelingen av statsbudsjettet. Slik vil en større andel av havbruksinntektene tilfalle de delene av landet hvor man ikke har havbruksaktivitet (bykommuner og tettbebygde strøk uten havbruksarealer), og taperne blir havbrukskommunene som har behov for inntekter for å kunne ivareta lovpålagt planlegging, fortsatt næringsutvikling, bygge en god infrastruktur og sikre gode kommunale tjenester til alle innbyggere.

Salten Regionråd mener det er viktig at stabile inntekter tilfaller havbrukskommunene som tross alt tilrettelegger for næringen og påtar seg de negative konsekvensene næringen fører med seg, slik som forurensning og arealbruk. Havbruksnæringen er også tydelig at de ønsker at inntektene skal tilfalle kommunene og at inntektene skal brukes til å tilby gode kommunale tjenester, slik at næringen igjen kan få rekruttert nødvendig arbeidskraft, særlig til distriktskommunene.

På denne bakgrunn anmoder Saltens Regionråd om følgende:

- Skattelegging av havbruksnæringen totalt sett framstår som en fornuftig kompensasjon til kommunene og fylkene for de negative konsekvensene gjennom forurensning og arealbruk. Samtidig fungerer skattelegginga som et viktig insentiv for kommunene for det omfattende arbeidet med tilrettelegging for varig næringsutvikling innenfor havbruk.
- Saltens Regionråd er positiv til en produksjonsavgift på 40 øre per kilo produsert fisk. Denne avgiften må gå uavkortet til havbrukskommunene – og fylkene.
- Fordelingen av skatt mellom stat, kommuner og fylkeskommuner bør ikke endres på i forhold til dagens modell, og det er ingen ting som i dag legitimerer å endre på fordelingen mellom partene. Saltens Regionråd kan derfor ikke akseptere at inntektene ved salg av nye tillatelser og økt kapasitet i eksisterende tillatelser, i stor grad tilfaller staten. Vi anmoder om at samme fordelingsnøkkel som i dag videreføres, slik at 80 % av inntektene tilfaller kommuner og fylkeskommuner, og forventer at dagens ordning med havbruksfond forlenges til å gjelde også for 2020 og 2021.

Ellers viser vi til tidligere avgitte uttalelse i forbindelse med NOU 2019:18 Skattlegging av havbruksvirksomhet, datert 24. januar 2020.